

LUMBARDSKA PSEFIZMA, ← III. st., grčko pismo. Zagreb, Arheološki muzej

PINTARIĆ-HORVAT, Vera → HORVAT-PINTARIĆ, VERA

PINTEROVIĆ, Danica, povjesničarka i arheologinja (Osijek, 17. II. 1897 – 17. I. 1985). Studirala u Zagrebu i Beču, doktorirala na katedri za bizantologiju u Beogradu. Od 1919. radi na osječkim školama, od 1943. djeluje u Muzeju Slavonije u Osijeku, gdje je od 1949. bila ravnateljica. Bavila se poglavito proučavanjem ant. Murse. Vodila arheol. istraživanja u Našicama, Osijeku, Batinoj Skeli. Gl. urednica »Osječškoga zbornika« 1948–69.

BIBL.: Teodora, Osijek 1934; *Povijest namještaja*, Osijek 1952; *Povijest Našica*, Osječki zbornik, 1954; *Prilog topografiji Murse*, ibid., 1956; *Novi i neobjavljeni rimski kameni spomenici s terena Murse i okolice*, ibid., 1958; *O rimskoj bronci s terena Osijeka i okolice*, ibid., 1962; *Geme s terena Murse*, ibid., 1965; *Mursa u svjetlu novih izvora i nove literature*, ibid., 1967; *Problemi u istraživanju Limesa na sektoru Batina Skela – Ilok*, ibid., 1969; *Nepoznata Slavonija*, ibid., 1973–1975; *Nepoznati rimski natpisi iz Osijeka*, ibid., 1977; *Mursa i njeno područje u antičko doba*, Osijek 1978. B. Šu.

PINZNER, Martin, tesarski palir (Vieschau, Njemačka, ? – Karlovac, 22. I. 1789). Radio je u Karlovcu s tesarom N. Rauchom na gradnji drvenoga mosta preko Kupe 1756. Projektirao je i izveo 1785. brodogradilište u Žorovici (Karlovac), izradio 1786. situacijski plan tržnice u predgrađu Karlovca, a 1787. postavio novo krovište na crkvi Sv. Trojstva u karlovačkoj tvrđavi te izveo popravke vojnoga skladišta u Dubovcu.

LIT.: *Đ. Zatezalo*, Kupa kao plovni put u XVIII. i XIX. stoljeću, Zbornik Historijskog arhiva u Karlovcu, 1970, str. 19, 32. – *Đ. Cvitanović*, Kulturna i umjetnička baština Karlovca od osnutka tvrđave do 19. stoljeća, u knjizi: Karlovac 1579–1979, Karlovac 1979, str. 386–389. – *Ista*, Sakralna arhitektura baroknog razdoblja, Zagreb 1985, str. 316. Đ. C.

PIPLOVIĆ, Stanko, arhitekt i povjesničar umjetnosti (Split, 7. V. 1932). Studij arhitekture završio u Sarajevu 1960; doktorirao je u Zadru 1993. Istražuje povijest arhitekture i urbanizma u Dalmaciji, posebice fortifikacijsko graditeljstvo i hortikulturnu baštinu. Izradio je smjernice za prostorne planove Lastova, Imotskoga i donjeg Izra Neretve, studije o pov. razvitku dijelova srednjovj. Splita, Garanjinova perivoja u Trogiru te tvrđave Klis. Prema njegovim je projektima premješten ljetnikovac Garanjin u Divuljama te uređena tvrđava Gripe u Splitu.

BIBL.: *Garanjinov ljetnikovac u Divuljama*, Prilozi – Dalmacija, 1975; *Arhitekt Gianantonio Selva i klasicizam u Dalmaciji*, Peristil, 1975–76, 18–19; *Djelovanje arhitekta B. Mazzolija u Dalmaciji*, ibid., 1977, 20; *Rekonstrukcija samostanskog kompleksa sv. Frane u Splitu na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće*, Kulturna baština, 1985, 16; *Arhitekt Petar Pekota*, Peristil, 1987, 30; *Ejnar Dyggve u Dalmaciji*, Vijesti MK, 1987, 3–4; *Rad Ćirila Ivekovića u Dalmaciji*, Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, 1987, 13; *Eklektizam i secesija u urbanističkom razvitku Splita*, Peristil, 1988/89, 31–31; *Kamilo Tončić*, Split 1991; *Stari bunari u Splitu*, Kulturna baština, 1990, 20; *G. Niemann i E. Hébrard*, istraživači Dioklecijanove palače u Splitu, VjAHD, 1990, 83; *Prostorno-arhitektonska revitalizacija parka Garagnin-Fanfagna u Trogiru*, Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, 1990, 16. R.

PIRAMATOVCI, selo SZ od Skradina. Na položaju Rogušama ima više željeznodobnih i rim. grobova s priložima (narukvice, fibule, privjesci). Rim. grobova s priložima ima i kraj župnoga stana, škole i crkve Sv. Roka, a tu su uočeni i djelomično istraženi ostaci rim. stambene arhitekture (dijelovi javnih kupki, mozaični podovi). Uz Šakića kuće otkriveno je više ranosrednjovj. grobova s keramičkim posudama, ratničkom opremom i

nakitom. Na položaju Bilo nalazi se veliko starohrv. groblje, a grobova iz istoga doba ima i na brežuljku Smrekovača.

LIT.: *Š. Batović*, Iz ranog željeznog doba Liburnije, Diadora, 1959, 1. – *Z. Gunjača*, Rezultati neobjavljenih i najnovijih arheoloških istraživanja antičkih i srednjovjekovnih lokaliteta na šibenskom području, u knjizi: Novija i neobjavljena istraživanja u Dalmaciji, Split 1978, str. 69–70. – *J. Belošević*, Materijalna kultura Hrvata od VII. do IX. st., Zagreb 1980, str. 64 i 104. Z. Gu.

PIROVAC, selo na obali SZ od Šibenika, s ostacima zidina iz XVI. st. podignutih radi obrane od Turaka. U vrhu ist. zabata grobljanske kapele Sv. Jurja nalazi se kip Majke Božje, a na pročelju barokne župne crkve kip anđela Gabrijela. Kipovi pokazuju značajke rada Bonina da Milana, a smatra se da su pripadale kompoziciji *Navještenja*, za koju se pretpostavlja da je prvotno stajala na stupovima uz zap. portal šibenske katedrale. Na groblju se nalazi i gotički sarkofag s reljefnim prikazom *Majke Božje s Djetetom* među anđelima, što su ga 1447. prema nacrtu Jurja Dalmatinca izradili majstor A. Budičić i L. Pincino. Sarkofag je smješten u grobljanskoj kapeli obitelji Draganić-Vrančić.

LIT.: *K. Stošić*, Sela šibenskog kotara, Šibenik 1941, str. 143–148. – *M. Prelog*, Dalmatinski opus Bonina da Milano, Prilozi – Dalmacija, 1961. – *I. Fisković*, Neki vidovi umjetničkog rada J. Dalmatinca u Šibeniku, Radovi HJZ, 1981. Z. Gu.

PISANICE → NARODNA UMJETNOST

PISAROVINSKA JAMNICA, selo u Pokuplju na J strani Vukomeričkih gorica. Na dominantnu položaju stoji jednobrodna barokna župna crkva Sv. Martina (1740–49) s poligonalnim svetištem, bočnim kapelama, te visokim zvonikom uz gl. pročelje. Crkva ima barokna četiri oltara (glavni iz 1741), propovjedaonicu, sliku Sv. Barbare u kostimu hrv. plemkinje, kalež sa zapisom »1712, F. R. Orschich« i ex voto sliku s likovima u suvremenim nošnjama (1779). Uz crkvu je skladna župna drvena kurija (1785). LIT.: *D. Baričević i Đ. Cvitanović*, Skriveno blago – iz riznice umjetničkih znamenitosti jastrebarskoga kraja, Kaj, 1975, 8. A. Ht.

PISMO. Razvitkom kulture u svim civilizacijama mijenja se i karakter pisma, njegov oblik i veličina pa i lik. kvaliteta. Osim svoje komunikacijske svrhe pismo posjeduje lik. i stilske kategorije i onda kada prestaje biti slika. Njegova lik. vrsnoća ovisi o više čimbenika (važnost i namjena poruke, sposobnost pisara). Uz obično se pismo u svim kulturama njegovala i *kaligrafija*, krasopis, pri čemu se nije samo pažljivije pisao osnovni znak nego su mu se dodavali i ukrasni elementi, linearni, višebojni pa i figurativni, što osobito vrijedi za početna slova (*inicijal*).

NADGROBNI SPOMENIK KVINTA ERONIJA FIRMINA, I–III. st., rimska kapitala. Split, Arheološki muzej

